

Žena rozlomila alabastrovou nádobku drahocenného oleje z pravého nardu a olej vylila Ježíšovi na hlavu.

**Žena rozlomila alabastrovou nádobku
drahocenného oleje z pravého nardu
a olej vylila Ježíšovi na hlavu.**

KVĚTNÁ NEDĚLE CYKLU B

Evangelium (Pašije podle Marka: Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9)

Bylo dva dni před velikonoce a svátky nekvašeného chleba. Velekněží a učitelé Zákona hledali příležitost, jak by se Ježíše lstí zmocnili a jak by ho připravili o život; říkali totiž: „Jenom ne o svátcích, aby nedošlo ke vzbouření lidu.“ Když byl Ježíš v Betánii v domě Šimona Malomocného, přišla k němu při jídle žena s alabastrovou nádobkou drahocenného oleje z pravého nardu, rozlomila nádobku a olej mu vylila na hlavu. Někteří to však těžce nesli a mezi sebou si říkali: „Nač došlo k takovému plýtvání tím olejem? Vždyť se ten olej mohl prodat za víc než tři sta denárů a mohli jsme je dát chudým.“ A zlobili se na ni. Ježíš však řekl: „Nechte ji! Proč jste na ni zlí? Vykonala na mně dobrý skutek. Vždyť chudé máte mezi sebou vždycky a můžete jim prokazovat dobrodiní, kdykoli chcete, mne však vždycky nemáte. Udělala, co mohla: už napřed moje tělo pomazala k pohřbu. Amen, pravím vám: Všude na celém světě, kde bude hlásáno evangelium, bude se na její památku vypravovat také o tom, co vykonala.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Velekněží a učitelé Zákona hledali příležitost, jak by se Ježíše lstí zmocnili. Ježíšova smrt byla cílevědomě připravována – a Ježíš to věděl. Na scénu už nevstupují „tradiční“ Ježíšovi protivníci, farizeové, ale události rozbíhají ti, kdo měli zodpovědnost za víru a život izraelského národa. K zásahu je vedly nepochybně věroučné a zákonné důvody (srov. Mk 11,18.27n; Mk 12,12), ovšem vzhledem k sympatiím, které lid k Ježíši choval, nebyl možný otevřený zásah. Riziko vzbouření lidu, které by Řím krvavě potlačil, bylo příliš veliké; čas blížícího se svátku Pesach navíc nedovoluje odklad.

Velekněžími jsou v tomto kontextu nazýváni členové velerady („přední kněží“). Velekněz jako takový byl zvláště pomazaným knězem ze Sádokova rodu, jehož úlohou bylo přinášet oběti v den smíření a s krví obětního zvířete vstupovat do velesvatyně. V poexilní době byl velekněz formální hlavou Židů a na obsazování tohoto úřadu měly vliv i politické zájmy. V Ježíšově době vliv tohoto úřadu upadl, neboť velekněz pouze formálně předsedal veleradě.

Učitelé Zákona byli nazýváni odborníci na studium Tóry. Nemuseli jimi být nutně kněží; jejich společenský vzestup spadá do doby po babylónském zajetí. Stáli u zrodu bohoslužeb v synagóze a někteří z nich byli též členy velerady. Jejich funkce byla trojí: uchovávali zákon (uchovávali jeho texty a na jejich základě vydávali nepsaná právní rozhodnutí pro každodenní život), vyučovali své žáky (ti měli zákon předávat následující generaci), ve veleradě vykonávali

právní rozsudky. Jejich význam v Ježíšově době stoupal oproti upadající funkci kněží.

Žena s alabastrovou nádobkou drahocenného oleje z pravého nardu (...) mu olej vylila na hlavu. Neznáme jméno oné ženy (teprve neodůvodněným propojením Lk 7,36-50 a 8,2, a dále Jan 11,2 byla ztotožněna s Marií Magdalskou). Důvod, proč žena tento evidentně symbolický skutek vykonala, rovněž není známý.

Olejem z nardu byl zřejmě nazýván olej obohacený o silici z aromatické rostliny *Nardostachys jatamansi* z čeledi valerianovitých, která běžně v Palestině neroste (vyskytuje se téměř výhradně v Himalájích). Zřejmě z toho důvodu se jednalo o nesmírně drahou esenci; běžně se do voňavek v tehdejší Palestině používala lépe dostupná myrha a výtažek z aloe. Alabastrem byl v té době nazýván měkký, obvykle bělavý kámen podobný mramoru, který je pojmenován podle místa Alabastron, kde se těžil; nádobku tedy skutečně bylo zřejmě možno rozlomit.

Vždyť se ten olej mohl prodat za víc než tři sta denárů a mohli jsme je dát chudým. Péče o chudé nebyla vázána žádným zákonem, jímž by se jednotlivci zakazovalo nebo naopak přikazovalo v jednotlivé konkrétní situaci jednat tak či onak. Ježíš spíše upozorňuje na to, že je důležité skutkům lásky dávat určité priority: „Chudé máte vždycky, (...) mne však vždycky nemáte.“ (Mk 14,7).

Chudí se v Izraeli začali objevovat až se vzrůstajícím městským osídlením, za její zdroj byl považován hlavně zásah člověka (chamtivost, lichva, nespravedlnost). Péče o chudé byla mimořádně rozvinuta, neboť Zákon vyžadoval lásku k člověku jako důsledek lásky k Bohu. Zvláštním způsobem byli podporováni sirotci a vdovy, chudým obecně pomáhal institut tzv. „milostivého léta“ (Lv 25,27). Běžnou denní pomocí chudým byla almužna, na niž naráží tento úryvek; byla by velkorysá, neboť 300 denárů byla téměř celoroční mzda dělníka.

Vykonala na mně dobrý skutek. (...) Už napřed moje tělo pomazala k pohřbu. Ježíš věděl, že jeho smrt je skutečně blízko; a protože podle židovského chápání je péče o mrtvého a pohřeb dobrým skutkem (srov. Tob 1,18), připomíná tento fakt všem přítomným.

Pohřeb byl u Izraelitů velmi důležitou poslední službou prokázanou člověku. Mrtvé tělo bylo nejdříve umyto, pomazáno vonnými mastmi (k tomuto úkonu zde Ježíš odkazuje), zabaleno do plátna a na márách odneseno ke hrobu. Pohřeb se konal co nejrychleji po úmrtí, a to jednak z hygienických důvodů, jednak proto, že styk s mrtvým tělem činil rituálně nečistým. Svě místo mělo při pohřbu vyjadřování zármutku (nářek nad mrtvým, kající roucho a

posypání hlavy popelem či hlínou). Mrtvá těla byla ukládána do skalních nebo zemních hrobů, které se nalézaly mimo lidská obydlí; jen hroby králů a významných osob bývaly uvnitř města.

SHRNUTÍ

Scéna, do níž nás úryvek uvádí, předznamenává budoucí děj. Ježíš, vědom si své smrti, na ni ještě jednou své učedníky výslovně upozorňuje a chválí neznámou ženu, která svým, pro nás vysoce symbolickým úkonem jedná prozíravěji než učedníci, kteří přicházející skutečnost svým chováním jakoby relativizují. Neznámou ženu bychom tedy mohli paradoxně nazvat „pozornou učednicí“, jejíž čin Ježíš výslovně ocení.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Určitě je dobré si něco šetřit – třeba z toho, co dostáváme jako kapesné. Ale pak přijde chvíle, kdy má někdo svátek nebo narozeniny – a tehdy musíme umět i utrácet. Jen tak, protože toho druhého máme rádi a chceme mu svou lásku nějak dát najevo. Tak to udělala i ona žena z evangelia. Můžeme přemýšlet, jaký dárek bychom mohli dát Pánu Ježíši – co by mu od nás právě dnes udělalo radost?

Starší:

Žena i Ježíš jsou ti, kteří dávají druhým to, co mají. Nepřemýšlej nad tím, jak se k tobě chovají druzí a jestli od nich něco dostáváš. Ty se zaměř na dávání jako Ježíš nebo jako ona žena: postav se v životě na jejich stranu.

Zkusme si

Mladší:

Nauč se s rodiči a sourozenci nebo s ostatními dětmi přiloženou písničku – budeš si pak dnešní příběh lépe pamatovat.

Starší:

Určitě máš doma nějaký kříž, nebo nějaký najdi ve svých vlastních věcech – nejlépe takový, na kterém bude Ježíšova postava. Každý večer následujícího týdne se ho nějak láskyplně dotkni (pohlad' ho, sáhni si na jeho rány...) Vzpomeň si pak při večerní modlitbě na ženu z dnešního příběhu a dej si nějaké předsevzetí, jak bys ji mohl napodobit.

V Betanii

The musical score is written in treble clef with a key signature of two sharps (D major) and a common time signature (C). It consists of six staves of music. The lyrics are written below the notes. Chord symbols (D, A, G, Hmi, E, A7) are placed above the notes to indicate the accompaniment. The lyrics are: 1. Když v Be-ta-ni-i Je-žíš byl, po-div-ná věc se sta-la: ne-zná-má že-na o-le-jem mu hla-vu po-ma-za-la! Ref: „Do-kud se bu-de.“ pra-ví Pán, „ra-dost-ná zvěst hlá-sat, bu-de se na-ni vzpo-mí-nat, o tom se bu-de ká-zat, co o-na z lás-ky u-čí-ni-la!“

2. Jej všude vůně provází.
Mračí se učedníci:
„Co peněz se tu rozhází!“
vzdychají na ulici. Ref.

3. A na ženu se škaredí,
mrhání že to bylo.
A přitom vůbec nevědí,
jak ho to potěšilo! Ref.

Luděk Rejchrt

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9

Květná neděle cyklu B
Mk 14,1-15,47, zde Mk 14,1-9